

БУРИНСЬКА МІСЬКА РАДА

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ (СЕО)

ПРОЄКТУ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

«Стратегія розвитку Буринської міської територіальної громади на 2026 - 2027 роки та План заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Буринської міської територіальної громади на 2026-2027 роки»

Суми, 2025

ЗМІСТ

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ.....	3
2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО.....	4
2.1 Загальна інформація про Буринську ТГ.....	4
2.2. Характеристика поточного стану довкілля	4
2.3. Прогнозні зміни стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, якщо документ державного планування не буде затверджено («нульова альтернатива»).....	16
2.4. SWOT-аналіз слабких та сильних сторін проекту ДДП відносно впливу на довкілля	16
3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ	17
3.1. Оцінка ймовірного впливу на довкілля при реалізації ДДП.....	17
3.2 Ймовірний вплив реалізації документа державного планування на клімат.....	24
4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ.....	25
5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ.....	26
6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ, ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ.....	28
7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ.....	33
8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ	34
8.1. Опис здійснення стратегічної екологічної оцінки	34
9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	36
9.1 Пропонована Звітом СЕО програма моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля	36
10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.....	38
11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ	39
12. СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	41

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Стратегія розвитку Буринської міської територіальної громади (далі - Стратегія) на 2026-2027 роки враховує спільні інтереси та бачення поступального розвитку громади та зорієнтована на забезпечення економічного розвитку громади і покращення рівня життя її жителів.

Стратегічне бачення розвитку Буринської міської територіальної громади буде досягатись завдяки реалізації трьох стратегічних цілей:

1. Відновлена та розвинена громада
2. Комфортна, безпечна та екологічна громада
3. Громада з розвинутим людським капіталом

Розроблення і досягнення цілей формує основу для управління громадою та дозволяє пов'язати Стратегію з бюджетним плануванням. Кожна стратегічна ціль включає оперативні цілі. Оперативні цілі, в свою чергу, деталізовані у завданнях.

Стратегія є документом стратегічного планування місцевого рівня, що розробляється на період реалізації Державної стратегії регіонального розвитку та відповідної регіональної стратегії розвитку.

Стратегія узгоджується зі стратегічними і оперативними цілями стратегічних документів державного та регіонального рівня: Державної стратегії регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695 із змінами від 13 серпня 2024 року № 940) та Стратегії розвитку Сумської області на період до 2021 - 2027 року (затверджено рішенням сесії Сумської обласної ради від 30.04.2025).

План заходів з реалізації Стратегії розвитку Буринської міської територіальної громади на 2026-2027 роки (далі - План заходів) складається із організаційних заходів і проєктів місцевого (регіонального) розвитку, місцевих програм розвитку, відповідно до завдань, основою для яких є стратегічні та оперативні цілі, визначені Стратегією.

Стратегія та План заходів розроблено відповідно до законів України «Про засади державної регіональної політики», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про стратегічну екологічну оцінку», а також з врахуванням Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад, затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 № 265.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

2.1 Загальна інформація про Буринську ТГ

Буринська міська територіальна громада (далі – Буринська ТГ) розташована у центральній частині Сумської області у межах Конотопського району. Площа громади становить 897,6 км².

До складу громади входять 1 місто (Буринь), 45 сіл і 4 селища (Копилове, Кошарське, Леонтіївка, Сорочинське), що об'єднані у 12 старостинських округів.

Адміністративний центр – місто Буринь. Відстань від міста Буринь до столиці України - міста Київ залізницею становить 268 км, шосейним шляхом – 292 км. Автомобільне та залізничне сполучення Буринської ТГ є важливим чинником для її соціально-економічного розвитку, оскільки створює можливості для залучення суб'єктів господарювання на власну територію, а також для використання її території в організації логістичних систем

У сучасному вигляді Буринська ТГ утворена відповідно до рішення Буринської міської ради сьомого скликання від 06.07.2017 «Про добровільне об'єднання територіальних громад», рішення Буринської міської ради восьмого скликання від 22.01.2021 «Про припинення шляхом реорганізації (приєднання) сільських рад».

2.2. Характеристика поточного стану довкілля

Характеристика атмосферного повітря, клімат

Буринська територіальна громада (далі – Буринська ТГ) розташована в фізико - географічній зоні українського лісостепу, в I-му північно-західному кліматичному регіоні, який характеризується помірно – континентальним і недостатньо вологим кліматом. Кліматичні характеристики району розташування громади відповідно до ДСТУ-Н Б В.1.1-17:2010 «Будівельна кліматологія» наведені нижче.

Середня річна температура повітря становить 6,9°C. Середня місячна температура повітря становить, °C:

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
-6,2	-5,4	-0,4	8,2	14,6	18,0	19,4	18,4	13,1	6,8	0,7	-4,9

Абсолютний мінімум температури повітря становить від -37 до -40 °C. Абсолютний максимум – від 37 до 40 °C.

Переважаючий напрям вітру та середня швидкість вітру (м/с) по місяцях:

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Пд	Сх	Сх	Сх	Сх	Пд	З	З	З	З	Пд	Пд
2,7	2,8	2,7	2,5	2,1	2,0	1,7	1,7	1,9	2,2	2,6	2,6

Середня річна відносна вологість повітря становить 78%. Середня місячна відносна вологість повітря становить, %:

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
86	84	80	71	66	70	73	72	76	81	88	88

Річна кількість опадів – 619 мм. Середня місячна кількість опадів становить, мм:

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
45	39	44	43	48	70	76	58	53	45	48	50

Основними підприємствами-забруднювачами Буринської ТГ є транспортні засоби, підприємства сільськогосподарського сектору та промисловості.

На території громади функціонують два промислові підприємства: ТОВ «Буринський молокозавод» та підприємство Буринської РСС «Хлібокомбінат».

ТОВ «Буринський молокозавод» виробляє масло солодковершкове та сухе молоко. Завод має повний цикл переробки молока та виробництва молочних продуктів.

Підприємство Буринської РСС «Хлібокомбінат» виробляє хлібобулочні вироби та кондитерські вироби з борошна.

Сільськогосподарську діяльність на території громади проводять 123 підприємства агропромислового комплексу, господарств та ФОПів, серед яких найбільші за площею: ТОВ «Райз-Північ», ПСП «Слобожанщина Агро», ТОВ АК «Буринь-Інвест», ПП «Дружба-б», ТОВ «Гранум», ТОВ «Діамант Агро», ФГ «Едельвейс-2007», ФГ «Злагода-10». Основний напрямок їх діяльності – вирощування зернових культур.

Інформація щодо обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря у 2024 році наведено у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 - Викиди в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення по території Буринської ТГ у 2024 році

Кількість підприємств, які мали викиди забруднюючих речовин і парникових газів, одиниць	Кількість викидів забруднюючих речовин і парникових газів, т	2024 % до 2023	У тому числі			
			діоксиду сірки		діоксиду азоту	
			т	2024 у % до 2023	т	2024 у % до 2023
3	70,9	69,5	0,1	465,2	12,2	70,1

Джерело інформації: Головне управління статистики у Сумській області. URL: https://sumy.ukrstat.gov.ua/?menu=1083&article_id=14376

Порівняння обсягів викидів за 2023 та 2024 роки по територіях Сумської області, Конотопського району та Буринської ТГ наведено на рисунку 2.1.

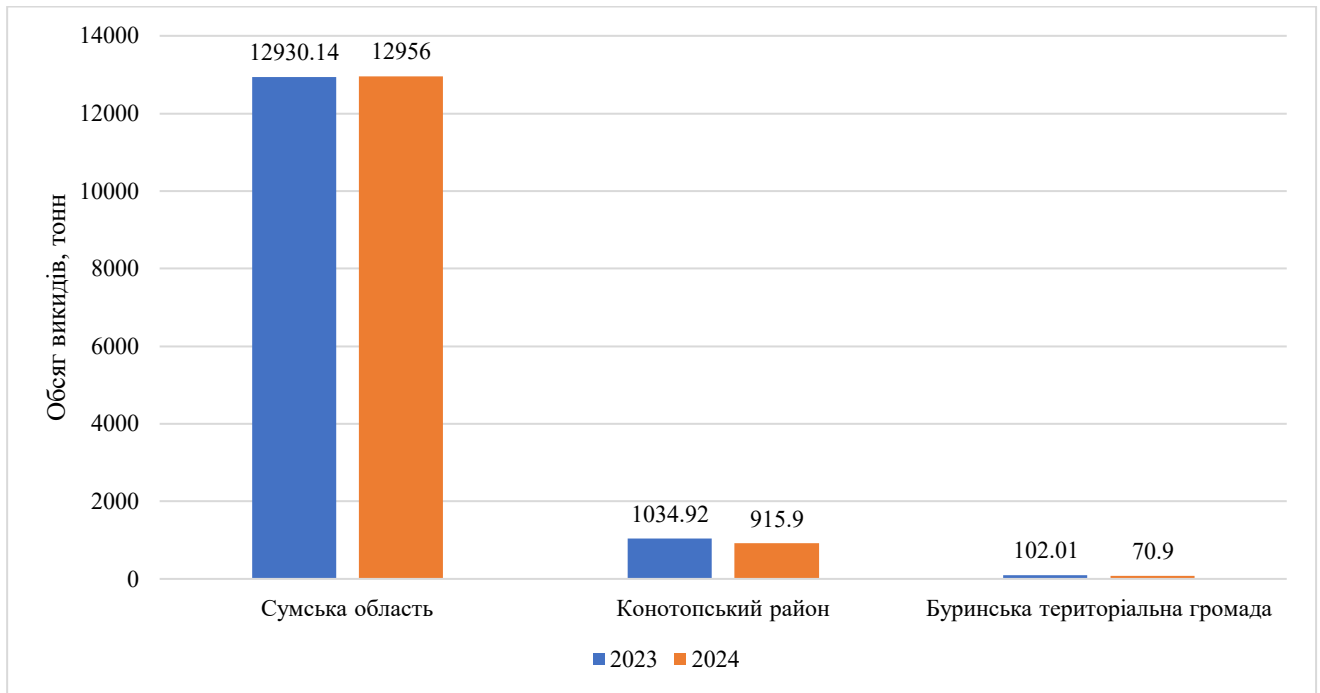

Рисунок 2.1 - Викиди в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення у 2024 році

Як видно, з рисунку 2.1 обсяги викидів по території Буринської ТГ та Конотопського району зменшилися у порівнянні з минулим роком, у той час як у цілому по території Сумської області збільшилися. Вклад джерел забруднення атмосферного повітря Буринської ТГ у сумарний обсяг викидів по районі та області незначний.

Державні та громадські пости моніторингу якості атмосферного повітря на території громади не встановлені.

Характеристика водних ресурсів

Поверхневі водні ресурси Буринської громади представлені великою кількістю малих річок і значною кількістю ставків на балках і річках. Ріки громади типові для рівнин, з малими ухилами та спокійними і повільними течіями. Вони протікають по широких долинах, в деяких місцях заболочені. Майже для всіх рік характерним являється наявність терас і добре виражена симетрія, крутий правий схил і пологий лівий. Місцями схили порізані ярами та балками.

Густота постійно діючої річкової мережі становить 0,2 - 0,3 км/сек. Режим річок обумовлений географічним положенням громади, кліматичними умовами басейнів рік та умовами їх харчування. Основним джерелом наповнення рік є зимові опади, які у вигляді снігу накопичуються протягом зими. Танення снігу відбувається порівняно швидко.

В таких умовах водний режим річок характеризується різко вираженим піком повені з великими витратами води. У період літньо-осінньої межени харчування річок відбувається в основному за рахунок запасів води, накопичених в басейні навесні, ґрунтових вод і частково дощів.

Взимку живлення річок відбувається за рахунок ґрунтових вод, а в період відлиг додатково за рахунок поверхневих вод від сніготанення. Водний режим річок характеризується нерівномірністю розподілу стоку в році. Основна маса води (50-60 % річного стоку) стікає за короткий період весняної повені.

Хімічний склад води залежить в основному від складу порід в басейні річки. Так, породи, що складають басейн р. Десна представлені в основному мергельно-крейдовими

відкладами, пісками і піщано - глинистими осадами. Води річок басейну Десни мають середню мінералізацію, рівну в літній межень 300-500 мг/л. Загальна жорсткість води не перевищує 16°.

Найбільшою із річок, що протікає межами громади є Сейм. Річка Сейм – ліва і найбільша притока Десни. Довжина річки: загальна – 714 км; у межах України – близько 250 км; у межах Буринської ТГ – близько 13 км (ділянка біля с. Піски – 7 км, біля сіл Клепали та Ігорівка – 6 км).

Характеристика земельних ресурсів, ґрунтів та надр

Буринська ТГ відповідно до схеми фізико-географічного районування України, розташована в північній лісостеповій області Полтавської рівнини.

В геоструктурному відношенні більша частина території громади лежить на бортовому схилі Дніпровсько-Донецької западини, для якої характерне ступінчате опускання кристалічного фундаменту.

Рельєф громади сформувався під впливом блокових тектонічних рухів, ерозійно-денудаційних і акумулятивних процесів. Початок формування рельєфу приходить на Полтавський час. Виключно великий вплив на формування рельєфу мав Діпровський льодовик, який покривав майже всю територію. Потоки талих вод і річкові води розчленовували поверхню прильодовикових районів. Тому плато і тераси порізані не тільки сучасними річковими долинами, а також і багаточисленими давніми долинами та балками. Загальний ухил поверхні направлений з північного сходу на південь та південний - захід.

Громада багата родючими ґрунтами, що дають стабільний розвиток та високу продуктивність сільськогосподарському сектору економіки.

Серед ґрунтів в громаді поширені опідзолені чорноземи. Найбільші ділянки зайняті дерново - середньоопідзолистими ґрунтами, які приурочені до виходів суглинистої морени. Окремими невеликими плямами зустрічаються солонцюваті чорноземи та солончаки. Найбільші ділянки зайняті сірими опідзоленими лісовими ґрунтами. Для заплав рік найбільш характерні лучно-дернові замулені ґрунти. Великі площі зайняті дерново - болотними і торф'яними ґрунтами.

Загальна площа земельних ресурсів Буринської ТГ становить 89979 га, з якої 78752,05 га (87,52%) становлять землі сільськогосподарського призначення, ліси та лісовкриті площі – 3813,56 га (4,24%), землі водного фонду – 4745,69 га (5,28 %), забудована територія – 2667,70 га (2,97 %). Структура земельного фонду наведено у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 - Структура земельного фонду Буринської ТГ в розрізі категорій земель*

Категорія земель	Площа (га)	Відсотків до загальної площі, %
Сільськогосподарські землі	78752,06	87,52
Рілля	60637,56	67,39
Багаторічні насадження	933,44	1,04
Сіножаті	8285,59	9,21
Пасовища	7231,72	8,04
Під господарськими будівлями і дворами	1174,67	1,30
Під господарськими шляхами і прогонами	489,07	0,54
Ліси та інші лісовкриті площі	3813,56	4,24
Лісові землі	3367,56	3,74
Чагарники	446,00	0,50
Забудовані землі	2667,70	2,96

Категорія земель	Площа (га)	Відсотків до загальної площі, %
Під житловою забудовою	543,52	0,60
Землі промисловості	264,67	0,29
Землі під відкритими розробками, кар'єрами, шахтами та відповідними спорудами	26,2	0,03
Землі комерційного та іншого використання	35,38	0,04
Землі громадського призначення	148,61	0,17
Землі змішаного використання	0,88	0,00
Землі, які використовуються для транспорту та зв'язку	864,18	0,96
Землі, які використовуються для технічної інфраструктури	17,03	0,02
Землі, які використовуються для відпочинку та інші відкриті землі	767,23	0,85
Землі водного фонду	4745,69	5,28
Відкриті заболочені землі	3010,09	3,35
Під водою	1613,8	1,79
Відкриті землі без рослинного покриву	121,8	0,14
ВСЬОГО	89979,0	100,00

На території Буринської ТГ розташовані родовища цегельно-черепичної сировини. Запаси торфу в громаді незначні. Родовища Олександрівсько-Гвинтівське, Чашівське, Тернівське не розробляються. Усі корисні копалини громади належать до категорії нерудних: нафта, газ, буре вугілля, торф, калійні солі.

Управління відходами

Основними утворювачами побутових відходів у межах території Буринської ТГ є населення громади, що проживає у квартирах багатоквартирних будинків та будинках садибного типу. Також до утворювачів побутових відходів відносяться інші суб'єкти господарювання, де утворюються відходи подібні за своїм складом до відходів домогосподарств, зокрема установи і заклади соціальної сфери, заклади громадського харчування, торгівлі і побуту, а також виробничі підприємства.

У населених пунктах Буринської ТГ збирання і перевезення побутових відходів здійснює спеціалізоване підприємство КП «Буринь-Теплосервіс» за єдиною плановорегулярною системою. Збирання і перевезення побутових відходів від підприємств, організацій, установ, які мають окремі контейнери, здійснюється відповідно до заявок чи індивідуального графіку

У місті Буринь та селах громади роздільне збирання побутових відходів не запроваджено.

Дані про фактичні обсяги збирання змішаних побутових відходів наведено на рисунку 2.2.

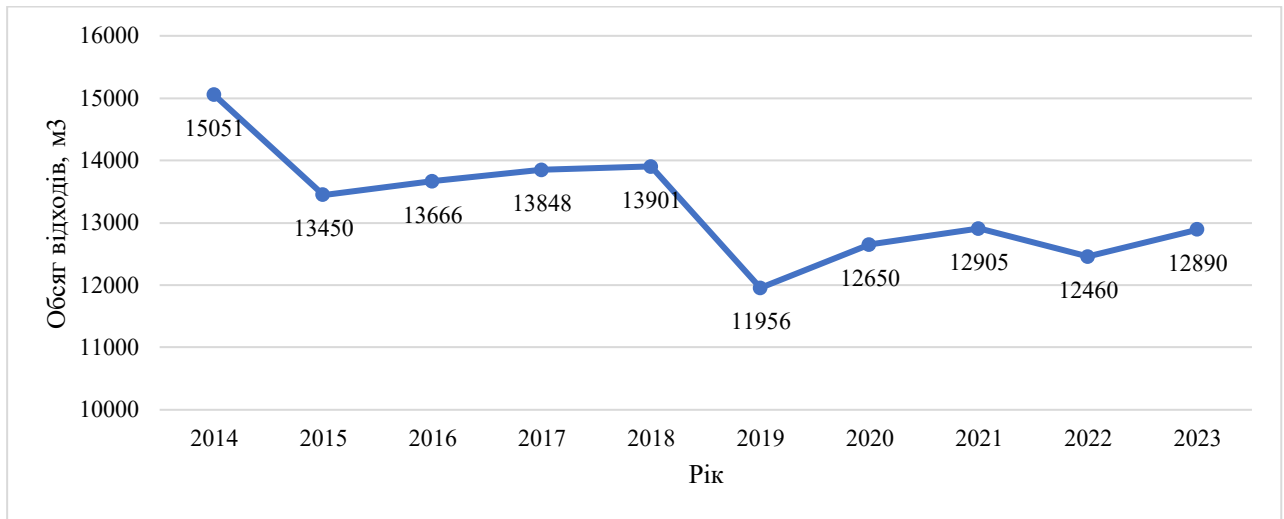

Рисунок 2.2 – Обсяги збирання, перевезення та захоронення побутових відходів у Буринській ТГ протягом останніх 10 років

Захоронення побутових відходів здійснюється на місцевому звалищі, яке розташоване за південно-західною околицею м. Буринь, в районі вулиці Михайлівської.

До небезпечних відходів, що утворюються в межах Буринської ТГ відносяться: відпрацьовані нафтопродукти, відходи, що містять стійкі органічні забруднювачі, відходи, що містять ртуть, інші небезпечні відходи. Джерелами утворення небезпечних відходів є домогосподарства, підприємства виробничої сфери різних галузей (зокрема, сільського господарства, харчової промисловості, енергетики, транспорту), медичні заклади.

Об'єкти оброблення небезпечних відходів на території Буринської ТГ відсутні.

Промислові відходи утворюються під час виробничої діяльності підприємств, що розташовані у населених пунктах Буринської ТГ, зокрема таких галузей: сільське господарство, харчова та переробна промисловість, транспорт, виробництво та розподілення газу та води. Поводження з такими видами відходів здійснюється у межах чинного законодавства.

Характеристика флори, фауни, біорізноманіття, природно-заповідного фонду, ландшафтів та природних територій

Буринська ТГ розташована в північно-східній частині України, в межах басейну річки Сейм. Територія громади переважно рівнинна з м'яким рельєфом заплав, улоговин, луками, іноді з болотистими чи торф'янистими ділянками у пониженнях. Велика частина ландшафту – це сільськогосподарські угіддя, пасовища, луки, заплавні ділянки та лісові масиви незначного або середнього ступеня заліснення.

У заплавної долині річки Сейм приурочені різні типи луків: справжні луки, остепнені, болотисті та торф'янисті. На знижених заплавних ділянках трапляються також болотисті та торф'янисті види рослин. Лісова рослинність присутня переважно у вигляді байрачних лісів уздовж річок і вологих балок, в змішаних лісах, із типовими для регіону породами дерев (дуб, береза, вільха, осика тощо), а також підлісок із крушини, шипшини, ліщини.

Фауна Буринської ТГ характерна для лісостепової й перехідної зон північної Сумщини. Серед хребетних тут є риби у річках і струмках, земноводні та плазуни в вологих місцях, птахи - водоплавні, що використовують заплави, озерця та болота та лісові, які мешкають у лісистих ділянках та уздовж берегів. Також трапляються ссавці, такі як зайці,

лисиці, можливо, косулі, дикі свині та інші типові представники дикої фауни місцевих лісів та кущів.

У межах Буринської ТГ знаходяться 5 об'єктів природно-заповідного фонду, зокрема, 1 об'єкт загально державного значення, 1 об'єкт регіонального значення та 3 об'єкти місцевого значення. Карта-схема розташування об'єктів ПЗФ у межах громади наведено на рисунку 2.3.

Рисунок 2.3 – Об'єкти ПЗФ, розташовані у межах Буринської ТГ (URL: <https://pzf.land.kiev.ua/pzf-obl-18.html>)

Ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Середньосеймський» площею 2020,8 га розташований в долинах річок Сейм та Вир. Частина території заказника, яка належить до Буринської ТГ становить 137,9 га і знаходиться поблизу с. Піски. Інші частини ландшафтного заказника знаходяться на території Новослобідської ТГ (1276,0 га), та Ворожбянської ТГ (606 га). Заповідний статус території надано у 1987 році. Ділянки заказника перебувають у віданні Буринської міської ради. Охороняється унікальний природний комплекс у прирусловій частині річки Сейм, де збереглися заплавні листяні ліси. Більшу частину площ займають луки, а також водна і прибережно-водна рослинність стариць.

Регіональний ландшафтний парк «Сеймський», який розташований у Конотопському районі, є найбільшою за розміром природоохоронною територією Сумської області площею 98857,9 га. РЛП Створений 14 грудня 1995 р. Наразі частина території РЛП «Сеймський», яка належить до Буринської ТГ становить 7117,3 га і знаходиться на північ від с. Червона Слобода та Олександрівка. Основна частина площі парку припадає на Путивльську ТГ (36210,6 га) та Кролевецьку ТГ (24664,6 га), а також території Бочечківської ТГ, Конотопської ТГ, Попівської ТГ (разом – 30865,4 га). Відповідно до Проекту організації території РЛП «Сеймський», охорони, відтворення та рекреаційного використання природних комплексів та об'єктів, який затверджено рішенням Сумської обласної ради від 27.04.2018 р., всю територію парку поділено на три зони: заповідну (1687,58 га або 1,7 %), регульованої рекреації (3143,38 га або 3,18 %) і господарську (94026,94 га або 95,12 %). Територія парку, яка належить до Буринської ТГ, відноситься до господарської зони.

Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Віковий дуб в м. Буринь» площею 0,01 га розташована в центральній частині м. Буринь на центральному вході до міського Павловського парку. Як об'єкт ПЗФ створена 16.09.2004 р. Територія пам'ятки природи охоплює місце зростання одинокого, унікального за віком та параметрами дерева дубу звичайного (вік – близько 600 років, висота – 20 м, обхват – 4,20 м).

Гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення «Гайдукова криниця» площею 0,02 га розташована поблизу центральної частини м. Буринь (вул. Лесі Українки), у підніжжі правого корінного берега р. Чаша. Як об'єкт ПЗФ створена 16.09.2004 р. з метою збереження у природному стані гідрогеологічного утворення – самовитічного джерела води доброї питної якості.

Гідрологічний заказник місцевого значення «Тернівський» площею 245,1 га розташований між селами Єрчиха, Черепівка, Жуківка. Як об'єкт ПЗФ створений 18.12.1985 р. Територія заказника охоплює болотний масив у заплаві р. Терен із збереженим комплексом природних ландшафтів, зокрема долинно-річковим, заплавно-надзаплавно-терасовим з притаманним краю рослинним і тваринним світом.

Об'єкти Смарагдової мережі, що розташовані на території Буринської ТГ - Serednioseimskyi (UA0000048) - охоплює територію Середньосеймський заказника. Заказник розташований у межах Сумського та Конотопського районів Сумської області, у долині річки Сейму, а також у пригірловій частині Виру. Охороняється унікальний природний комплекс у прирусловій частині річки Сейм, де збереглися заплавні листяні ліси. Площа об'єкта - 92215,00 га.

Демографія, аналіз захворюваності та умови життєдіяльності

Буринська ТГ є громадою із часткою міського населення 48,4 % та 51,6 % сільського. Показник щільності населення складає 22,5 осіб/км² (середній показник в області – 43,6 осіб/км²). Найбільшими за чисельністю населення (більше 500 осіб) серед сільських населених пунктів є села Слобода, Успенка, Червона Слобода, Михайлівка, Воскресенка, Піски.

За даними реєстру територіальної громади на початок 2025 року населення громади становило 20952 особи, з яких 10150 осіб зареєстровано у м. Буринь. Чисельність населення Буринської ТГ у період з 2021 по 2025 роки наведено на рисунку 2.4.

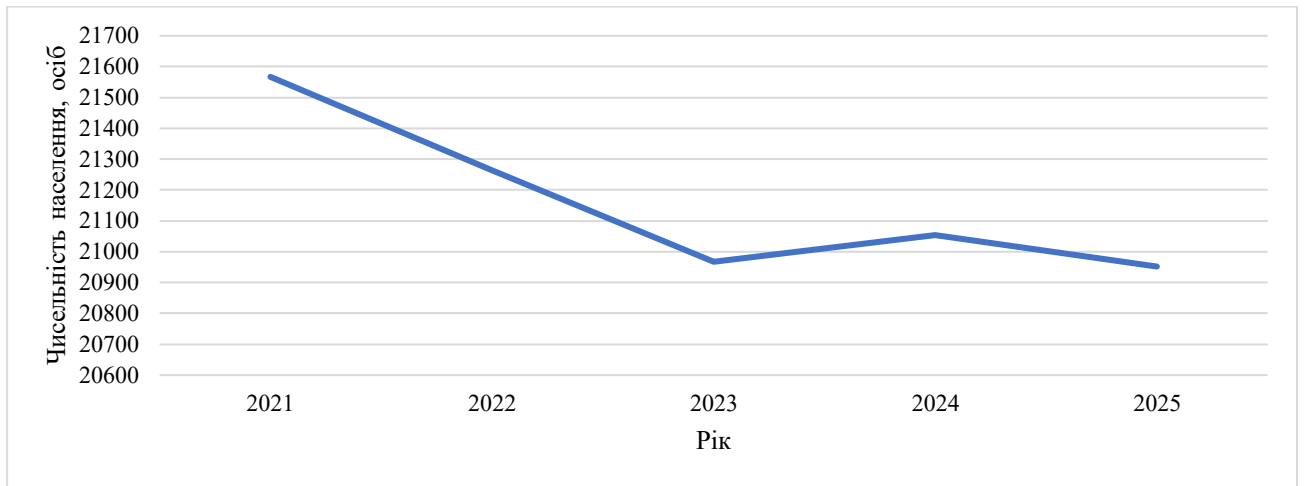

Рисунок 2.4 – Населення Буринської ТГ на 1 січня відповідного року

Як видно, з рисунку 2.4 впродовж останніх років динаміка чисельності населення мала від’ємний характер. Основною причиною зменшення кількості є суттєве перевищення рівня смертності над рівнем народжуваності. До зменшення населення громади через природні причини в останні роки додалось негативне сальдо міграції.

Первинну спеціалізовану медичну допомогу в громаді надає комунальне некомерційне підприємство «Буринська лікарня ім. проф. М.П. Новаченка». Заклад має в своїй структурі 3 амбулаторії загальної практики сімейної медицини на 30 ліжок денного стаціонару, 1 сільську лікарську амбулаторію у с. Успенка на 10 ліжок денного стаціонару, 14 фельдшерсько-акушерських та 9 фельдшерських пунктів, поліклінічне, стоматологічне, терапевтичне, хірургічне, інфекційне відділення та допоміжні підрозділи.

За 2024 рік лікарями прийнято 112862 особи (за 2023 рік - 111554), в стаціонарних відділеннях проліковано 4069 осіб (за 2023 р - 3455 хворих). Кількість амбулаторних операцій за 2024 рік дорівнює 408 (2023 р. - 472). У хірургічному відділенні за 2024 рік проведено 1063 хірургічних втручань (2023 р. - 1003).

Матеріальні активи та об’єкти культурної спадщини

У межах Буринської ТГ розташовано 68 пам’яток історико-культурної спадщини місцевого значення, з яких пам’яток історії – 40 од., мистецтва – 1 од., архітектури – 1 од., археології – 26 од. (таблиця 2.3).

Таблиця 2.3 - Перелік об’єктів історико-культурної спадщини у межах Буринської ТГ станом на 1 січня 2025 року

№	Назва об’єкта	Датування	Розташування
Пам’ятки історії			
1.	Група братських (2) могил борців за встановлення радянської влади та радянських воїнів	1951 р., 1962 р., 1917 – 1921рр., 1939 – 1945 рр.	м. Буринь (біля залізничної станції)
2.	Братська могила радянських воїнів	1955 р., 2000 р., 1939–1945 рр.	м. Буринь (вул. Ринкова, нині біля будинку райдержадміністрації)
3.	Братська могила жертв нацизму (могила жертв фашизму)	1973 р., 1939 – 1945 рр.	м. Буринь (територія насіннєвого заводу, вул. Незалежності)
4.	Братська могила жертв нацизму (могила жертв фашизму)	1952 р., 1939 – 1945 рр.	м. Буринь (вул. Чехова (біля магазину))

№	Назва об'єкта	Датування	Розташування
5.	Братська могила радянських воїнів та пам'ятник воїнам - землякам	1955 р., 1983 р., 1939 – 1945 рр.	с. Біжівка (вул. Шкільна, біля школи)
6.	Братська могила радянських воїнів	1967 р., 1939 – 1945 рр.	с. Бошівка (вул. Паркова, біля клубу)
7.	Братська могила радянських воїнів та пам'ятник воїнам - землякам	1957 р., 1977 р., 1939–1945 рр.	с. Верхня Сагарівка (вул. Центральна, біля клубу)
8.	Братська могила радянських воїнів та пам'ятник воїнам - землякам	1958 р., 1982 р., 1939 – 1945 рр.	с. Вознесенка (центр села)
9.	Братська могила радянських воїнів та пам'ятник воїнам - землякам	1958 р., 1986 р., 1939 – 1945 рр.	с. Воскресенка (вул. Шкільна, біля школи)
10.	Братська могила радянських воїнів та пам'ятник воїнам - землякам	1953 р., 1983 р., 1939 – 1945 рр.	с. Гвинтове (вул. Низова, центр)
11.	Братська могила жертв нацизму	1960 р., 1939 – 1945 рр.	с. Гвинтове (біля теплиці)
12.	Могила Анікієнка Є.В., який загинув в Афганістані	1986 р., 1979 – 1989 рр.	с. Дич (кладовище)
13.	Братська могила червоноармійців, учасників громадянської війни	1986 р., 1917 – 1921 рр.	с. Дяківка (кладовище за 150 м на схід від залізничної станції)
14.	Братська могила радянських воїнів	1957 р., 1939 - 1945 рр.	с. Дяківка (центр)
15.	Братська могила радянських воїнів та пам'ятник воїнам - землякам	1954 р., 1985 р., 1939–1945 рр.	с. Журівка (вул. Шкільна, центр)
16.	Братська могила радянських воїнів та пам'ятник воїнам-землякам	1963 р., 1979 р., 1939 – 1945 рр.	с. Клепали (вул. Миру, центр, біля будинку культури)
17.	Братська могила радянських воїнів	1951р., 1939 – 1945 рр.	с. Коновалове (вул. Польова, кладовище)
18.	Братська могила радянських воїнів	1967 р., 1980 р., 1939 – 1945 рр.	с. Миколаївка (вул. М. Колота, біля будинку культури)
19.	Братська могила радянських воїнів	1960 р., 1939 – 1945 рр.	с. Михайлівка (вул. Центральна, центр)
20.	Група братських (2) могил радянських воїнів	1958 р., 1939 – 1945 рр.	с. Нечаївка (вул. Центральна, біля школи)
21.	Могила Толмачова В.Г. – радянського воїна	1958 р., 1939 - 1945рр.	с. Нижня Сагарівка (околиця)
22.	Братська могила радянських воїнів	1957 р., 2010 р., 1939 – 1945 рр.	с. Нова Олександрівка (вул. Гагаріна, кладовище)
23.	Могила Гасевського М.І., який загинув в Афганістані	1983 р., 1979 - 1989 рр.	с. Новий Мир (кладовище)
24.	Група могил (2): братська могила радянських воїнів та індивідуальна могила Прасолова І.В. – Героя Радянського Союзу	1957 р., 1985 р., 1939–1945 рр.	с. Олександрівка (вул. Центральна, біля школи)
25.	Братська могила і місце вшанування пам'яті жертв голодомору 1932 - 1933 років	1932 - 1933, 2007	с. Піски

№	Назва об'єкта	Датування	Розташування
26.	Братська могила радянських воїнів та пам'ятник воїнам - землякам	1957 р., 1981 р., 1939 - 1945 рр.	с. Піски (вул. Миру, біля будинку культури)
27.	Братська могила радянських воїнів	1954 р., 1939 – 1945 рр.	с. Слобода (вул. Заводська, парк)
28.	Братська могила радянських воїнів та пам'ятник воїнам - землякам	1957 р., 1968 р., 1981 р., 1939 – 1945 рр.	с. Слобода (вул. Харківська, неподалік від школи)
29.	Група (3) братських могил радянських воїнів	1957 р., 2004 р., 1939 - 1945 рр.	с. Слобода (вул. Залізнична, біля залізничної станції Путейська)
30.	Могила радянського воїна	1955 р., 1939 – 1945 рр.	с. Слобода (Андріянівське кладовище)
31.	Могила Солдатенка О.М., який загинув в Афганістані	1988 р., 1939 – 1945 рр.	с. Слобода (Головинське кладовище)
32.	Братська могила радянських воїнів	1958 р., 1939 - 1945 рр.	с. Степанівка (вул. Центральна, біля школи)
33.	Братська могила радянських воїнів та пам'ятник воїнам - землякам	1959 р., 1967 р., 2001 р., 1939 - 1945 рр.	с. Суховерхівка (вул. Миру, центр)
34.	Братська могила радянських воїнів	1956 р., 1939 – 1945 рр.	с. Тимофіївка (вул. Голосного, центр села, біля школи)
35.	Могила Голосного І.Г., який загинув в Афганістані	1982, 1979 – 1989 рр.	с. Тимофіївка (кладовище)
36.	Братська могила радянських воїнів	1957 р., 1939 - 1945 рр.	с. Успенка (вул. Центральна, біля будинку культури)
37.	Група братських (6) могил радянських воїнів та пам'ятник воїнам - землякам	1959 р., 1986 р., 1939 - 1945 рр.	с. Червона Слобода (вул. Центральна, біля клубу)
38.	Братська могила радянських воїнів та пам'ятник воїнам - землякам	1954 р., 1975 р., 1939 – 1945 рр.	с. Черепівка (вул. Українська, центр)
39.	Могила Оліхненка А.О., який загинув в Афганістані	1986 р., 1979 – 1989 рр.	с. Черепівка (кладовище)
40.	Братська могила радянського воїна	1958 р., 1939 – 1945 рр.	с-ще Кошарське (кладовище на території)
Пам'ятки археології			
1.	Могильник курганний «Єрчиха»	II тис. до н. е. – I тис. н. е.	с. Єрчиха
2.	Поселення	бронзовий вік	с. Гвинтове (0,2 км на північ від північної околиці села)
3.	Поселення	ранній залізний вік	с. Гвинтове (1 км на північний схід від східної околиці села)
4.	Городище і селище	IX - XIII ст.	с. Дич
5.	Поселення	бронзовий вік, ранне середньовіччя (колочинська культура V - VII ст.)	с. Дич (на західній околиці, поруч з крайніми будівлями по вул. Луговій)
6.	Городище	VI - III ст. до н. е., X - XIII ст., XVII ст.	с. Ігорівка (північна околиця села, в урочищі Козарівщина)
7.	Курган	III тис. до н.е. – I тис. н.е.	с. Ігорівка (0,2 км на північний схід від села)
8.	Поселення	VI – III ст. до н. е., III – V ст.,	с. Кубракове (ур. Порт-Артур)

№	Назва об'єкта	Датування	Розташування
		VI – VII ст., X – XIII ст.	
9.	Городище, два поселення	III – V ст., XI – XIII ст., XVII ст.	с. Миколаївка (городище на південній околиці села, поселення навколо укріплень городища по обох берегах вздовж русла р. Куриці)
10.	Поселення	ранній залізний вік, розвинуте середньовіччя	с. Миколаївка (на південній околиці села, урочище Валки)
11.	Поселення	ранній залізний вік, раннє середньовіччя (колочинська культура V–VII ст.)	с. Піски (у південно-західній околиці села)
12.	Поселення	ранній залізний вік, раннє середньовіччя (скіфська культура VII–III ст. до н.е., колочинська культура V–VII ст.)	с. Піски (0,25 км на південний захід від північно-західної околиці села)
13.	Поселення	бронзовий вік, ранній залізний вік	с. Піски (на північній околиці села(колишне с. Глушець))
14.	Поселення	неоліт, бронзовий вік, ранній залізний вік	с. Піски (1,2 км на південний захід від північно-західної околиці с. Піски)
15.	Курганний могильник	III тис. до н.е. – I тис. н.е.	с. Піски (0,4 км на південний схід від села)
16.	Поселення-1	раннє середньовіччя	с. Піски (навпроти східної околиці села(колишній хутір Глушець)
17.	Поселення-2	раннє середньовіччя	за 300 м на схід від поселення – 1)
18.	Поселення-3	раннє середньовіччя	с. Піски (за 150 м на північний захід від поселення – 1)
19.	Поселення-4	раннє середньовіччя	с. Піски (750 м на північ від поселення – 1)
20.	Поселення	бронзовий вік	с. Червона Слобода (0,1 км на північний захід від південно-східної околиці села)
21.	Стоянка, поселення	неоліт, бронзовий вік	с. Черепівка (1,5 км на південь від села)
22.	Поселення	ранній залізний вік	с. Черепівка (навпроти урочища Кут)
23.	Поселення	розвинуте середньовіччя	с. Чумакове (на околиці села)
24.	Курган (Курган «Чумакове»)	III тис. до н.е. - I тис. н.е.	с. Чумакове (1,1 км на південний схід від села)
25.	Поселення	бронзовий вік, ранній залізний вік, розвинуте середньовіччя	с. Шевченкове (2,0 км на північ від північної околиці села)
26.	Поселення	бронзовий вік, ранній залізний вік	с. Шевченкове (0,8 км на північ - північний захід від північно -західної околиці села)
Пам'ятки мистецтва			
1.	Пам'ятник Герою Радянського Союзу Головенському Г.П.	1970 р., 1939 - 1945 рр.	с. Успенка (вул. Шкільна, біля школи)
Пам'ятки архітектури			
1.	Садибний будинок цукрозаводчика Курдюмова	1910 - 1913 рр.	с. Слобода (вул. Зарічна, 1)

2.3. Прогнозні зміни стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, якщо документ державного планування не буде затверджено («нульова альтернатива»)

Стратегія та План заходів покликані об'єднати зусилля усіх зацікавлених сторін - місцевих мешканців, бізнесових структур, влади, громадських активістів - задля забезпечення місцевого економічного та соціального поступу через використання стратегічних переваг громади.

Проектом документа державного планування (далі – ДДП) визначені стратегічні та оперативні цілі, а також завдання їх реалізації, серед яких можуть бути види діяльності, які, відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», підлягатимуть оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності.

Відмова від реалізації ДДП забезпечить відсутність появи нових джерел впливу на довкілля. Так, відмова від будівництва нових промислових об'єктів попередить збільшення антропогенного впливу на атмосферне повітря, збільшення обсягів водозабору, утворюваних стоків та водозабору. Водночас, ДДП передбачені завдання, які будуть позитивно впливати на якість навколишнього природного середовища, зокрема:

- удосконалення системи управління відходами;
- відновлення, розвиток та модернізація інфраструктури централізованого водопостачання та водовідведення, у т.ч. з впровадженням альтернативних джерел енергії на території громади.

Враховуючи вищевикладене, у разі незатвердження ДДП передбачається продовження забруднення компонентів довкілля на існуючому рівні, з подальшим поступовим погіршенням якості атмосферного повітря промислово розвинених населених пунктів області, поверхневих та підземних вод, збільшення обсягів накопичення побутових та промислових відходів.

2.4. SWOT-аналіз слабких та сильних сторін проекту ДДП відносно впливу на довкілля

СИЛЬНІ СТОРОНИ	СЛАБКІ СТОРОНИ
<p>Збільшення частки відновлювальної енергії за рахунок встановлення сонячних панелей у навчальних закладах підвищать рівень енергетичної незалежності громади.</p> <p>Зменшення навантаження на довкілля за рахунок впровадження роздільного збору відходів населення.</p> <p>Модернізація каналізаційних мереж та очисних споруд дозволить зменшити рівень їхнього впливу на довкілля.</p>	<p>Обмеженість ресурсів громади може спричинити затримку чи труднощі на шляху реалізації запланованих заходів.</p> <p>Застарілі інженерні мережі очисних споруд та каналізаційних мереж можуть накладати певні обмеження на процес їх реконструкції чи модернізації.</p>
МОЖЛИВОСТІ	ЗАГРОЗИ
<p>Підвищення конкурентоспроможності економіки, забезпечення сприятливих умов для залучення інвестицій, створення нових робочих місць, зростання надходжень до бюджетів усіх рівнів.</p> <p>Залучення інвестицій або грантових коштів для впровадження енергоефективних технологій чи впровадження заходів з адаптації щодо змін клімату.</p>	<p>Збільшення антропогенного навантаження на компоненти довкілля з появою нових виробничих об'єктів (агропромисловий термінал).</p>

Висновки: виходячи зі SWOT-аналізу слабких та сильних сторін проекту ДДП відносно впливу на довкілля, Стратегія та План заходів дають більше можливостей, а ніж загроз. Тому реалізація завдань ДДП дозволить скоротити кількість проблемних питань Буринської ТГ, тим самим покращити умови проживання населення регіону.

3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ

3.1. Оцінка ймовірного впливу на довкілля при реалізації ДДП

Стратегія та План заходів спрямовані на підвищення якості умов життя громади через сталий розвиток. Стратегія включає в себе три стратегічні цілі, які відображають потреби Буринської громади, відповідають стратегічному баченню і досягнення яких сприятиме комплексному розв'язанню кількох проблем розвитку.

Стратегічна ціль 1. Відновлена та розвинена громада. Метою даної стратегічної цілі є забезпечення відновлення та економічного розвитку громади, через створення умов для розвитку малого та середнього бізнесу в громаді, підвищення якості просторового розвитку громади та стимулювання інвестиційного процесу в пріоритетні сфери діяльності.

Стратегічна ціль 2. Комфортна, безпечна та екологічна громада. Дана стратегічна ціль має на меті створення гармонійного середовища для громадян, де кожен може жити та працювати в безпеці, комфорті та з повагою до навколишнього середовища.

Стратегічна ціль 3. Громада з розвинутим людським капіталом. Мета даної стратегічної цілі полягає в створенні умов для зростання та розвитку потенціалу людей у громаді, через можливість отримувати якісні освітні, культурні, спортивні, медичні та соціальні послуги, а також брати активну участь у громадському житті та прийнятті рішень, сприяючи загальному розвитку та процвітанню громади.

Поставлені стратегічні цілі формують основу для управління громадою та дозволяють пов'язати ДДП з бюджетним плануванням. Кожна стратегічна ціль включає оперативні цілі. Оперативні цілі, в свою чергу, деталізовані у завданнях, досягнення яких здійснюється через передбачені заходи.

Поточний стан довкілля Буринської ТГ характеризується задовільним станом. На території громади відсутні значні забруднювачі повітря чи водних об'єктів. Викиди забруднюючих речовин здійснюються наявні об'єкти промисловості та сільського господарства. Основними водокористувачами є приватні домогосподарства об'єкти промисловості та сільського господарства.

У межах громади розташований об'єкт оброблення відходів (полігон). Збір побутових відходів здійснюється централізовано. Роздільний збір відсутній.

Серед наявних екологічних проблем та викликів у Буринській громаді (визначених Стратегією) є:

- недостатній рівень облаштованих рекреаційних та відпочинкових зон;
- низька екологічна свідомість населення (створення стихійних сміттєзвалищ)
- недостатньо розвинена системи управління побутовими відходами.

Під час реалізації Стратегії та Плану заходів очікується вплив на усі складові довкілля. Аналіз таких впливів наведено у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 - Вплив на складові природного середовища під час реалізації Стратегії та Плану заходів

Компонент довкілля	Цілі та завдання Стратегії	Передбачений захід	Ймовірний вплив
Атмосферне повітря та клімат	Стратегічна ціль 1. Відновлена та розвинена громада Операційна ціль 1.1. Створення умов для розвитку та підтримки малого, середнього бізнесу Завдання 1.1.1. Розвиток інфраструктури підтримки бізнесу	Будівництво агропромислового терміналу повного циклу обслуговування середнього та малого фермерства	Будівництво агропромислового терміналу призведе до збільшення обсягів викидів забруднюючих речовин та парникових газів. У той же час, використання сучасних технологій та методів очистки газопилових потоків дозволить мінімізувати можливе навантаження на довкілля.
	Стратегічна ціль 2. Комфортна, безпечна та екологічна громада Операційна ціль 2.3. Покращення комунальної інфраструктури та впровадження енергоефективних заходів Завдання 2.3.1.Розбудова та відновлення муніципальної інфраструктури	Капітальний ремонт. Благоустрій із заміною дорожнього покриття по вул. Великохутірська в м.Буринь, Сумської області Поточний ремонт доріг комунальної власності Буринської територіальної громади	Проведення ремонтних робіт дорожнього покриття супроводжуватиметься впливами на атмосферне повітря. Під час роботи будівельної техніки та транспортних засобів, нанесенню лако-фарбового дорожнього покриття до атмосферного повітря викидатимуться забруднюючі речовини. Зазначений вплив є тимчасовим і обмежується тривалістю та місцем виконання робіт.
	Стратегічна ціль 2. Комфортна, безпечна та екологічна громада Операційна ціль 2.3. Покращення комунальної інфраструктури та впровадження енергоефективних заходів Завдання 2.3.5. Підвищення енергоефективності та енергонезалежності	Капітальний ремонт системи електропостачання з встановленням сонячної електростанції на даху будівлі Буринського міського ліцею №1 імені В.М. Кравченка	Встановлення сонячних панелей на даху ліцею сприятиме зменшенню навантаження на енергосистему міста та забезпечить стабільне електропостачання навчального закладу. Крім того, використання альтернативних джерел енергії сприятиме зменшенню викидів парникових газів, що утворюються у процесі виробництва та транспортування традиційної електроенергії.
Водні ресурси	Стратегічна ціль 1. Відновлена та розвинена громада Операційна ціль 1.1. Створення умов для розвитку та підтримки малого, середнього бізнесу Завдання 1.1.1. Розвиток інфраструктури підтримки бізнесу	Будівництво агропромислового терміналу повного циклу обслуговування середнього та малого фермерства	Будівництво агропромислового терміналу може призвести до збільшення обсягів водозабору та обсягів утворюваних стоків, що у свою чергу призведе до збільшення навантаження на підземні та поверхневі водні об'єкти. У той же час, використання сучасних технологій дозволить мінімізувати можливе навантаження на довкілля.

Компонент довідля	Цілі та завдання Стратегії	Передбачений захід	Ймовірний вплив
	<p>Стратегічна ціль 2. Комфортна, безпечна та екологічна громада</p> <p>Операційна ціль 2.3. Покращення комунальної інфраструктури та впровадження енергоефективних заходів</p> <p>Завдання 2.3.2. Відновлення, розвиток та модернізація інфраструктури централізованого водопостачання та водовідведення, у т.ч. з впровадженням альтернативних джерел енергії на території громади</p>	<p>Реконструкція очисних споруд №1 в м. Буринь Сумської області</p> <p>Реконструкція/модернізація каналізаційних мереж м. Буринь Буринської ТГ Сумської області</p>	<p>Оновлення матеріальної бази очисних та каналізаційних мереж забезпечить зростання рівня ефективності очистки стоків, що у свою чергу сприятиме зменшенню надходжень забруднювачів у водні об'єкти та поліпшенню стану водних об'єктів. Модернізація мереж зменшить ризики проривів, витоків і підтоплень, що запобігатиме вторинному забрудненню ґрунтів і підземних вод. У довгостроковій перспективі реалізація заходів сприятиме покращенню санітарно-екологічного стану території, зниженню ризику інфекційних захворювань і підвищенню рівня екологічної безпеки громади.</p>
Земельні ресурси та ґрунти, надра	<p>Стратегічна ціль 1. Відновлена та розвинена громада</p> <p>Операційна ціль 1.1. Створення умов для розвитку та підтримки малого, середнього бізнесу</p> <p>Завдання 1.1.1. Розвиток інфраструктури підтримки бізнесу</p>	Будівництво агропромислового терміналу повного циклу обслуговування середнього та малого фермерства	Будівництво агропромислового терміналу буде супроводжуватися впливами на ґрунтове середовище за рахунок вилучення земельних ділянок та механічному впливу на ґрунтово-рослинний покрив (зняття, переміщення, складування). За умови дотримання вимог екологічного законодавства, вплив на ґрунти буде мінімальним. Вплив на надра відсутній.
	<p>Стратегічна ціль 1. Відновлена та розвинена громада</p> <p>Операційна ціль 1.2. Підвищення якості просторового розвитку</p> <p>Завдання 1.2.1. Розроблення містобудівної документації</p>	<p>Розроблення Комплексного плану просторового розвитку на територію Буринської міської територіальної громади</p> <p>Встановлення меж населених пунктів та громади в цілому</p>	Встановлення меж населених пунктів та громади в цілому, а також розробка комплексного плану їх просторового розвитку сприятиме ефективному плануванню та використанню територій, що допоможе зберегти земельні ресурси та попередити втрату цінних ландшафтів.

Компонент довілля	Цілі та завдання Стратегії	Передбачений захід	Ймовірний вплив
Управління відходами	<p>Стратегічна ціль 1. Відновлена та розвинена громада</p> <p>Операційна ціль 1.1. Створення умов для розвитку та підтримки малого, середнього бізнесу</p> <p>Завдання 1.1.1. Розвиток інфраструктури підтримки бізнесу</p>	<p>Будівництво агропромислового терміналу повного циклу обслуговування середнього та малого фермерства</p>	<p>Будівництво агропромислового терміналу призведе до збільшення обсягів утворюваних відходів. Впровадження ефективної системи управління відходами дозволить мінімізувати негативний вплив на довкілля, зумовлений операціями у сфері управління відходами за рахунок: попередження утворення відходів, збільшення частки відходів, що переробляються чи повторно використовуються, зменшення частки відходів, що захороняються.</p>
	<p>Стратегічна ціль 2. Комфортна, безпечна та екологічна громада</p> <p>Операційна ціль 2.1. Покращення стану довкілля в громаді</p> <p>Завдання 2.1.3. Удосконалення системи управління відходами</p>	<p>Запровадження ефективної системи управління ТПВ (придбання сміттєвоза із заднім навантаженням, придбання контейнерів для збору ПВ, облаштування пунктів роздільного збирання побутових відходів)</p>	<p>Оновлення матеріально-технічної бази дозволить забезпечити більш ефективний збір і транспортування побутових відходів, що зменшить їх неконтрольоване розповсюдження у довкіллі. Облаштування пунктів роздільного збору дозволить збільшити частку відходів, що направляються на вторинну переробку (папір, скло, пластик, метал) та зменшити частку відходів, що направляються на видалення, тим самим зменшуючи негативне навантаження на довкілля від експлуатації полігону.</p>

Компонент довкілля	Цілі та завдання Стратегії	Передбачений захід	Ймовірний вплив
Флора, фауна, біорізноманіття, природно-заповідний фонд, ландшафти, природні території та об'єкти	Стратегічна ціль 1. Відновлена та розвинена громада Операційна ціль 1.1. Створення умов для розвитку та підтримки малого, середнього бізнесу Завдання 1.1.1. Розвиток інфраструктури підтримки бізнесу	Будівництво агропромислового терміналу повного циклу обслуговування середнього та малого фермерства	Будівництво агропромислового терміналу буде супроводжуватися впливами на природні ландшафти за рахунок їх вилучення під розташування об'єкта. У разі наявності шляхів міграції чи оселиць диких видів тварин, осередків зростання цінних видів рослин, можливий негативний вплив на флору, фауну та біорізноманіття. Визначення місць розташування нових об'єктів слід здійснювати з урахуванням пріоритету вимог екологічної безпеки (ст. 3 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», ст. 3 та ст. 46 Закону України «Про охорону земель», ст. 7, 26, 28, та ін. Закону України «Про природно-заповідний фонд України»), збереження цінних природоохоронних територій та об'єктів, забезпечення дотримання вимог природоохоронного та іншого законодавства, а також затвердженої у встановленому порядку містобудівної документації. З урахуванням цього, можливий вплив на об'єкти природно-заповідного фонду та Смарагдової мережі буде мінімальним.
Безпека життєдіяльності населення та його здоров'я	Стратегічна ціль 2. Комфортна, безпечна та екологічна громада Операційна ціль 2.2. Розвиток інфраструктури безпеки Завдання 2.2.1. Розвиток мережі пожежної безпеки та цивільної інфраструктури	Програма «Місцевої пожежної охорони» Буринської міської територіальної громади на 2026-2027 роки	Реалізація зазначених заходів дозволить удосконалити існуючу систему реагування на надзвичайні ситуації, що у свою чергу підвищить рівень пожежної безпеки та захисту життя і здоров'я населення Буринської ТГ, у т. ч. закладів освіти. Це зменшить ризики виникнення надзвичайних ситуацій і забезпечить комфортне, безпечне середовище.
	Стратегічна ціль 2. Комфортна, безпечна та екологічна громада Операційна ціль 2.2. Розвиток інфраструктури безпеки Завдання 2.2.2. Облаштування безпечних умов у закладах, що надають загальну середню освіту	Облаштування безпечних умов у закладах освіти	
	Стратегічна ціль 2. Комфортна, безпечна та екологічна громада	Організація діяльності поліцейського офіцера громади	

Компонент довідля	Цілі та завдання Стратегії	Передбачений захід	Ймовірний вплив
	<p>Операційна ціль 2.2. Розвиток інфраструктури безпеки Завдання 2.2.3. Покращення громадського порядку та безпеки</p>	<p>Придбання систем оповіщення для населених пунктів громади</p>	<p>безпеки громади, що забезпечить оперативне реагування на надзвичайні ситуації, правопорушення та загрози життю населення. У результаті покращаться умови життєдіяльності мешканців,</p>
	<p>Стратегічна ціль 2. Комфортна, безпечна та екологічна громада Операційна ціль 2.2. Розвиток інфраструктури безпеки Завдання 2.2.4. Забезпечення комплексного підходу до впровадження безпекових заходів спрямованих на запобігання правопорушень</p>	<p>Впровадження системи відеспостереження «Безпечна громада»</p>	<p>зменшаться ризики для життя і здоров'я людей та зросте відчуття захищеності у громаді.</p>
	<p>Стратегічна ціль 2. Комфортна, безпечна та екологічна громада Операційна ціль 2.2. Розвиток інфраструктури безпеки Завдання 2.2.5. Облаштування безпечних умов у закладах охорони здоров'я</p>	<p>Капітальний ремонт протирадіаційного укриття амбулаторії загальної практики-сімейної медицини</p>	<p>Реалізація зазначених заходів направлена на підвищення рівня цивільного захисту населення. Це забезпечить створення безпечних умов для перебування людей у разі надзвичайних ситуацій воєнного чи техногенного характеру, що позитивно вплине на умови життєдіяльності мешканців громади.</p>
	<p>Стратегічна ціль 2. Комфортна, безпечна та екологічна громада Операційна ціль 2.2. Розвиток інфраструктури безпеки Завдання 2.2.6. Облаштування захисних споруд цивільного захисту (укриттів) у закладах загальної середньої освіти</p>	<p>Будівництво протирадіаційного укриття у закладах освіти</p>	
	<p>Стратегічна ціль 3. Громада з розвинутим людським капіталом Операційна ціль 3.2. Забезпечення якісної медичної допомоги та соціального захисту населенню громади Завдання 3.2.3. Створення безпечного, комфортного та активного середовища для літніх людей у громаді</p>	<p>Створення пансіонату для літніх людей «Дім, де тебе чекають»</p>	<p>Забезпечення житлом вразливих груп населення, таких як літні люди та ВПО, сприятиме покращенню умов проживання та інтеграції населення, підвищенню соціальної стабільності й якості життя у громаді. У довгостроковій перспективі проект сприятиме розвитку інфраструктури, зміцненню громади та покращенню демографічної ситуації без негативного впливу на довкілля.</p>
	<p>Стратегічна ціль 3. Громада з розвинутим людським капіталом Операційна ціль 3.2. Забезпечення якісної медичної допомоги та</p>	<p>Будівництво житла для внутрішньо переміщених осіб, ветеранів та молодих спеціалістів на території Буринської міської територіальної громади</p>	

Компонент довідля	Цілі та завдання Стратегії	Передбачений захід	Ймовірний вплив
	соціального захисту населенню громади Завдання 3.2.5. Забезпечення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих категорій населення	Реконструкція гуртожитку для розміщення внутрішньо переміщених (евакуйованих) осіб по вул. Пилипа Орлика, 6-Е в м.Буринь Буринської територіальної громади Конотопського району Сумської області.	

Стратегія та План заходів не передбачає заходів, які б мали суттєвий вплив на склад та якість матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини.

3.2 Ймовірний вплив реалізації документа державного планування на клімат

У випадку, не затвердження проєкту ДДП, кліматичні умови на території Буринської ТГ ймовірно залишатимуться на рівні сучасних показників.

У свою чергу, реалізація Стратегії та Плану заходів роки має ознаки впливу на клімат. Аналіз впливу проєкту ДДП на клімат наведено в таблиці нижче

Таблиця 3 – Оцінка впливу на клімат під час реалізації Стратегії та Плану заходів

Елемент	Нап-рям	Варіант	Ознаки
М-	пом'якшення (mitigation)	зменшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок реалізації заходів ДДП	- встановлення сонячних панелей на даху навчального закладу та модернізація с-ми електропостачання
М+		збільшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок реалізації заходів ДДП	- будівництво нових виробничих об'єктів (агропромисловий термінал);
Мt		одноразові великі викиди ПП під час реалізації заходів ДДП	- капітальний ремонт дорожнього покриття супроводжуватиметься викидами парникових газів під час роботи будівельної техніки
А+	адаптація (adaptation)	сприяння сумарного адаптаційного потенціалу області до зміни клімату внаслідок реалізації заходів ДДП	-
А-		зменшення сумарного адаптаційного потенціалу області до зміни клімату внаслідок реалізації заходів ДДП	-

З огляду на вищевикладене, реалізація заходів ДДП має помірний вплив на зміну клімату. Заходи проєкту ДДП направлені на пом'якшення негативного впливу на клімат. Заходи з адаптації до зміни клімату відсутні.

4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ

Антропогенне навантаження на довкілля у межах Буринської ТГ обумовлюється сукупністю господарської діяльності та життєдіяльності населення. Наявність несанкціонованих сміттєзвалищ, неналежне поводження з побутовими відходами та обмежені можливості для організованого відпочинку свідчать про потребу у системних заходах, спрямованих на покращення екологічного стану території.

Відповідно, Стратегія та План заходів містить оперативну ціль 2.1. «Покращення стану довкілля в громаді», спрямовану на покращення стану довкілля, основою якої є підвищення рівня екологічної свідомості мешканців та облаштування рекреаційних і відпочинкових зон. Такі заходи обрано як пріоритетні, оскільки саме поведінкові чинники населення та відсутність упорядкованих місць для відпочинку найбільшою мірою впливають на формування забруднених територій і виникнення стихійних сміттєзвалищ.

Окремим викликом для громади є недостатньо розвинена система управління побутовими відходами, що підсилює ризики несанкціонованого їх розміщення. Врахування цього аспекту в оперативній цілі забезпечує комплексний підхід до зменшення негативного впливу на довкілля та створення безпечного, впорядкованого життєвого середовища для мешканців.

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Стратегія розвитку Буринської міської територіальної громади на 2026-2027 роки та План заходів з реалізації Стратегії розвитку Буринської міської територіальної громади на 2026-2027 роки розроблено з урахуванням основних державних пріоритетів і зобов'язань у сфері охорони довкілля. Такі пріоритети і зобов'язання визначені законами України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», «Про охорону атмосферного повітря», «Про природно-заповідний фонд України», «Про тваринний світ», «Про рослинний світ», Водним, Лісовим та Земельним кодексами України тощо.

Стратегія узгоджується зі стратегічними і оперативними цілями стратегічних документів державного та регіонального рівня: Державної стратегії регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695 із змінами від 13 серпня 2024 року № 940) та Стратегії розвитку Сумської області на період до 2021 - 2027 року (затверджено рішенням сесії Сумської обласної ради від 30.04.2025).

Головним зобов'язанням документа державного планування у сфері охорони довкілля є відповідність державній екологічній політиці.

Державна екологічна політика – це діяльність державних органів, спрямована на забезпечення конституційного права кожного на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди. Екологічна політика на національному рівні формується Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України.

На стратегічному рівні пріоритети екологічної політики визначені у Законі України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року».

У Законі України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» визначено 5 пріоритетних національних екологічних цілей:

1. Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва.
2. Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України.
3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України.
4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення.
5. Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління.

У рамках підготовки звіту про СЕО проаналізовано відповідність мети діяльності проекту ДДП національним екологічним цілям.

ЗАВДАННЯ СТРАТЕГІЧНОЇ ЦІЛІ	ВІДПОВІДНІСТЬ У ДДП
Ціль 1. Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва	
врахування рекомендацій наукових установ екологічного спрямування при прийнятті управлінських рішень та підготовці проектів нормативно-правових актів	здійснення стратегічної екологічної оцінки ДДП (за необхідності)
забезпечення участі громадськості у прийнятті управлінських рішень у сфері охорони навколишнього природного середовища та природокористування	
Ціль 2. Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України	
упровадження інструментів сталого споживання і виробництва	збільшення частки відновлювальної енергії за рахунок встановлення сонячних панелей у навчальних закладах
стимулювання розвитку інфраструктури управління відходами	підвищення ефективності управління відходами за рахунок впровадження роздільного збору відходів населення
Ціль 3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України	
запобігання зміні клімату та адаптація до неї	збільшення частки відновлювальної енергії за рахунок встановлення сонячних панелей у навчальних закладах
Ціль 4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення	
зниження рівня забруднення атмосферного повітря та вод	технологічна модернізація каналізаційних мереж та очисних споруд
упровадження сталої системи управління відходами та небезпечними хімічними речовинами	підвищення ефективності управління відходами за рахунок впровадження роздільного збору відходів населення

6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ, ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Згідно «Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування», затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296), наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – будь-які ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту (включаючи техногенного), природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

Вторинні наслідки – непрямі результати, які виникають як наслідок впровадження певних заходів, рішень чи змін, хоча не були їх безпосередньою метою. Вторинними наслідками реалізації Стратегії та Плану заходів є вигоди, які полягають у широкому залученні громадськості до прийняття рішень та встановлення прозорих процедур їх прийняття.

Кумулятивні наслідки – нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання. Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії 2-х або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту.

На території Буринської ТГ за умови дотримання та виконання захисних і охоронних заходів, що відповідають чинним нормативним вимогам, можливість виникнення кумулятивного впливу, який супроводжується негативними екологічними наслідками та понаднормативними викидами в атмосферне повітря, воду та ґрунти, забруднюючих речовин, не очікується.

Зміна клімату і мікроклімату в результаті реалізації Стратегії та Плану заходів не очікується, оскільки відсутні причини, які спричиняють до їх зміни, визначені завдання направлені на покращення екологічної ситуації.

Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, також відсутні. Відтак настання синергічних наслідків також не очікується.

Стратегія та План заходів спрямовані на підвищення якості умов життя громади через сталий розвиток. Стратегія включає в себе три стратегічні цілі, які відображають потреби Буринської громади, відповідають стратегічному баченню і досягнення яких сприятиме комплексному розв'язанню кількох проблем розвитку. Поставлені стратегічні цілі формують основу для управління громадою та дозволяють пов'язати ДДП з бюджетним плануванням. Кожна стратегічна ціль включає оперативні цілі. Оперативні цілі, в свою чергу, деталізовані у завданнях, досягнення яких здійснюється через передбачені заходи. Визначення конкретних заходів здійснювалося, у тому числі, з урахуванням вимог екологічного та санітарно-гігієнічного законодавства. Відтак у середньо- та довгостроковій перспективі реалізація заходів не матиме негативного впливу на довкілля, в тому числі здоров'я населення, а навпаки сприяти охороні і збереженню довкілля та покращенню здоров'я населення. Короткотермінові негативні впливи пов'язані з виконанням підготовчих та будівельних робіт у рамках реалізації певних завдань і обмежують територією та тривалістю виконання таких робіт.

Аналіз шляхів впливу на навколишнє природне середовище та ризиків наведено в таблиці нижче.

Ймовірний екологічний вплив на складові довкілля від реалізації Стратегії розвитку Буринської міської територіальної громади на 2026 - 2027 роки та Плану заходів на 2026-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Буринської міської територіальної громади на 2026-2027 роки

№	Чи може реалізація планованої діяльності спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
		Так	Ймовірно	Ні	
Атмосферне повітря та клімат					
1.	Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел	+			Будівництво нових промислових об'єктів повинно відповідати Державним санітарним правилам планування та забудови населених пунктів.
2.	Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел		+		Використання технічно справного автотранспорту та будівельної техніки.
3.	Погіршення якості атмосферного повітря		+		Проведення інструментальних лабораторних вимірювань, необхідних для здійснення контролю за дотриманням норм ГДВ забруднюючих речовин від стаціонарних джерел забруднення
4.	Поява джерел неприємних запахів			+	Не потребує заходів пом'якшення
5.	Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату			+	Не потребує заходів пом'якшення
Водні ресурси					
6.	Збільшення обсягів скидів у поверхневій воді		+		Контроль технологічного режиму очисних споруд, періодичного контролю складу та обсягу стічних вод згідно вимог законодавства
7.	Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)		+		Контроль технологічного режиму очисних споруд, періодичного контролю складу та обсягу стічних вод згідно вимог законодавства.
8.	Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню			+	Не потребує заходів пом'якшення
9.	Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод			+	Не потребує заходів пом'якшення
10.	Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)			+	Не потребує заходів пом'якшення
11.	Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту			+	Не потребує заходів пом'якшення
12.	Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону			+	Не потребує заходів пом'якшення
13.	Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)			+	Не потребує заходів пом'якшення

№	Чи може реалізація планованої діяльності спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
		Так	Ймовірно	Ні	
14.	Забруднення підземних водоносних горизонтів			+	Не потребує заходів пом'якшення
Управління відходами					
15.	Збільшення кількості утворюваних побутових відходів			+	Не потребує заходів пом'якшення
16.	Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів	+			Зберігання відходів у відведених місцях. Передача відходів суб'єктам господарювання у сфері управління відходами для подальшого оброблення
17.	Збільшення кількості відходів, що не є небезпечними		+		Зберігання відходів у відведених місцях. Передача відходів суб'єктам господарювання у сфері управління відходами для подальшого оброблення
18.	Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами			+	Не потребує заходів пом'якшення
19.	Утворення або накопичення радіоактивних відходів			+	Не потребує заходів пом'якшення
Земельні ресурси та ґрунти, надра					
20.	Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару		+		Проектування та виконання будівельних та земляних робіт у чіткій відповідності до чинних норм, правил, стандартів. Планування порушених територій з максимальним збереженням існуючого ґрунтового шару.
21.	Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів			+	Не потребує заходів пом'якшення
22.	Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу		+		Проектування та виконання будівельних та земляних робіт у чіткій відповідності до чинних норм, правил, стандартів. Планування порушених територій з максимальним збереженням існуючого ґрунтового шару.
23.	Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури			+	Не потребує заходів пом'якшення.
24.	Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель		+		Виконання умов законодавства при зміні цільового використання земельних ділянок.
25.	Виникнення конфліктів між ухваленими цілями ДДП та цілями місцевих громад			+	Не потребує заходів пом'якшення
Флора, фауна, біорізноманіття, природно-заповідний фонд, ландшафти, природні території та об'єкти					
26.	Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)			+	Не потребує заходів пом'якшення
27.	Негативний вплив на об'єкти Смарагдової мережі (зменшення площ, початок небезпечної			+	Не потребує заходів пом'якшення

№	Чи може реалізація планованої діяльності спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
		Так	Ймовірно	Ні	
	діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)				
28.	Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві			+	Не потребує заходів пом'якшення
29.	Збільшення площ зернових культур або с/г угідь в цілому			+	Не потребує заходів пом'якшення
30.	Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин			+	Не потребує заходів пом'якшення
31.	Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей			+	Не потребує заходів пом'якшення
32.	Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично прийнятних місць, руйнування пам'ятників природи тощо)			+	Не потребує заходів пом'якшення.
Екологічне управління та моніторинг					
33.	Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки			+	Не потребує заходів пом'якшення.
34.	Погіршення екологічного моніторингу			+	Не потребує заходів пом'якшення.
35.	Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження			+	Не потребує заходів пом'якшення.
36.	Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва			+	Не потребує заходів пом'якшення.
Інше					
37.	Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів		+		Використання лічильників обсягу споживання води. Раціональне використання земельних ресурсів в межах території населеного пункту.
38.	Суттєве вилучення будь-якого не відновлюваного ресурсу			+	Не потребує заходів пом'якшення.
39.	Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії		+		Упровадження енергозберігаючих заходів у закладах бюджетної сфери, на тепло-постачальних підприємствах та підприємствах водопровідно-каналізаційного господарства
40.	Суттєве порушення якості природнього середовища			+	Не потребує заходів пом'якшення.
41.	Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності викличуть значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей			+	Не потребує заходів пом'якшення.
Безпека життєдіяльності населення та його здоров'я					
42.	Суттєве порушення безпеки життєдіяльності населення			+	Не потребує заходів пом'якшення.
43.	Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості			+	Не потребує заходів пом'якшення

№	Чи може реалізація планованої діяльності спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
		Так	Ймовірно	Ні	
	населення будь-якої території				
44.	Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі			+	Не потребує заходів пом'якшення
45.	Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему. Зміни в структурі транспортних потоків.			+	Не потребує заходів пом'якшення
46.	Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень			+	Не потребує заходів пом'якшення
47.	Потреба в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги			+	Не потребує заходів пом'якшення
48.	Поява будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей			+	Не потребує заходів пом'якшення.
Матеріальні активи, об'єкти культурної спадщини					
49.	Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини			+	Не потребує заходів пом'якшення

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

У попередніх розділах звіту проаналізовано та охарактеризовано ймовірні наслідки для довкілля, в тому числі й для здоров'я населення в процесі реалізації Стратегії та Плану заходів. Реалізація ДДП, у середньо- та догостроковій перспективі матиме позитивний вплив на довкілля за рахунок зменшення антропогенного навантаження довкілля та покращення здоров'я населення. Негативні впливи, у більшості, пов'язані з виконанням підготовчих та будівельних робіт у рамках реалізації певних завдань і обмежують територією та тривалістю виконання таких робіт.

На усіх етапах реалізації заходів, передбачених ДДП будуть дотримані вимоги нормативно-правових актів у сфері охорони навколишнього природного середовища, санітарно-гігієнічного та будівельного законодавства. Крім того, Стратегія та План заходів включає заходи для запобігання та мінімізації очікуваних негативних наслідків для довкілля, а саме:

- атмосферне повітря та клімат: підвищення енергоефективності та енергонезалежності закладів освіти сприятиме зменшенню навантаження на енергосистему міста;
- водні ресурси: модернізація інфраструктури централізованого водопостачання та водовідведення дозволить знизити існуюче навантаження на водні ресурси громади;
- земельні ресурси та ґрунти, надра: розробка містобудівної документації сприятиме ефективному плануванню та використанню територій, що допоможе зберегти земельні ресурси та попередити втрату цінних ландшафтів;
- управління відходами: реалізація заходів з удосконалення системи управління відходами та формування екологічної свідомості громадян, у т. ч. проведення інформаційно-освітніх заходів призведе до зменшення засмічення і забруднення земель та територій, підвищення екологічної свідомості громадян;
- безпека життєдіяльності населення та його здоров'я: розвиток інфраструктурної та цивільної безпеки сприятиме підвищенню якості умов життя населення.

8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ

Стратегія та План заходів представляють собою стратегічні та операційні цілі і розроблений перелік заходів для їх досягнення. Більшість визначених заходів направлені на відновлення та розвиток інфраструктури та створення безпечного середовища для соціально-економічного розвитку місцевого населення.

Враховуючи дію воєнного стану на території України та можливе його продовження, у процесі здійснення СЕО розглянуто нульову альтернативу. Тобто відмова від запланованої діяльності, без затвердження ДДП. Незатвердження Стратегії та Плану заходів та відмова від реалізації заходів, що передбачені призведе до неможливості розвитку та відновлення регіону. Цей сценарій може розумітися, як продовження поточних негативних тенденцій щодо економічно, соціального та екологічного стану території, що постраждав від військової агресії.

За даним варіантом подальший стабільний розвиток регіону, очевидно є проблематичним, і ця альтернатива веде до погіршення комфорту проживання населення Буринської ТГ.

У рамках даного звіту розглянуто ще один альтернативний сценарій, за яким ДДП включає лише ті завдання, які не чинять жодного негативного впливу на довкілля, навіть незначного тимчасового короткострокового. У цьому випадку до альтернативного ДДП не будуть включені завдання, пов'язані з відбудовою й реконструкцією інженерної інфраструктури, житлового фонду, промислових об'єктів тощо, оскільки роботи, пов'язані з відновленням, модернізацією, будівництвом можуть мати потенційний тимчасовий короткостроковий негативний вплив на довкілля (забруднення прилеглих територій під час будівництва, пошкодження ґрунтів пересуванням великогабаритної техніки, збільшення викидів парникових газів в атмосферу внаслідок скупчення пересувних джерел забруднення, збільшення шумового навантаження на окремих територіях тощо). Разом з тим, затвердження проєкту ДДП роки відповідно до даного альтернативного сценарію не забезпечить повноцінну життєдіяльність населення громади, як такої що, страждає від бойових дій внаслідок війни, оскільки не відбуватиметься відновлення та модернізація інфраструктури (сфери охорони здоров'я, систем водопостачання та водовідведення, термомодернізація будівель тощо). Це в свою чергу може негативно позначитися на здоров'ї населення, відтік населення поза межі області, стати причиною занедбання природоохоронних територій.

Отже, що затвердження ДДП за даним альтернативним сценарієм не дасть можливості забезпечити охорону та збереження довкілля і здоров'я населення.

Територіальні альтернативи Звітом про СЕО не розглядаються, так як обрані проєктні завдання, спрямовані на реалізацію визначених пріоритетів для конкретної громади. Територіальні альтернативи можуть бути розглянуті лише при реалізації конкретних заходів, але дані альтернативи є обмеженими територією Буринської ТГ.

8.1. Опис здійснення стратегічної екологічної оцінки

Під час підготовки звіту зі стратегічної екологічної оцінки визначено доцільність і прийнятність реалізації Стратегії та Плану заходів, також оцінено вплив на навколишнє середовище з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов Буринської ТГ.

Основним критерієм під час стратегічної екологічної оцінки документу державного планування є його відповідність пріоритетам державної екологічної політики України.

Основні етапи стратегічної екологічної оцінки:

- 1) визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки;
- 2) визначення зв'язку з іншими документами державного планування, оцінка відповідності ДДП екологічним пріоритетам державної екологічної політики;
- 3) аналіз та оцінка ймовірних наслідків виконання ДДП щодо впливу на довкілля;
- 4) визначення екологічних проблем, пов'язаних з документом державного планування;
- 5) визначення технічних альтернатив;
- 6) визначення показників, заходів моніторингу та критеріїв їх оцінки.

У ході СЕО проведено оцінку екологічних проблем документу державного планування і потенційного впливу на стан довкілля, проведено SWOT-аналіз та аналіз відповідності ДДП роки екологічним пріоритетам державної екологічної політики.

Серед факторів, що ускладнили проведення стратегічної екологічної оцінки можна виділити наступні:

- відсутність деяких статистичних відомостей та інших характеристик;
- відсутність методик, що дозволяють здійснювати довгострокові прогнози впливу ДДП на довкілля.

9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» замовник у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Відповідно до пункту 10 Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1272, результати моніторингу замовник оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті та вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки один раз на рік протягом строку дії документа державного планування та через рік після закінчення такого строку та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Програма моніторингу складається із переліку дій та заходів, кожний із яких має певну мету, ключові індикатори та критерії для оцінки. Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджує Кабінет Міністрів України.

Постійний моніторинг реалізації ДДП буде здійснюватися під час всього періоду виконання проектних рішень документа державного планування. ДДП роки розроблений на короткостроковий період. Термін реалізації ДДП – 2027 рік. Детальна інформація, а саме: поставлені завдання, заходи їх виконання, терміни, відповідальний виконавець та очікуваний результат зазначені в ДДП. Основними завданнями моніторингу є збір, узагальнення, періодичний аналіз відповідних показників.

9.1 Пропонована Звітом СЕО програма моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля

№	Заходи моніторингу	Одиниця виміру	Роки				Оцінка 2027/ 2024	Показник оцінки	Примітка
			До реалізації 2024	Реалізація					
			2025	2026	2027				
<i>Охорона атмосферного повітря</i>									
1	Загальні обсяги викидів в атмосферне повітря забруднюючих речовин від стаціонарних джерел забруднення на території громади	тонн	70,9				< 1 = 1 > 1	Позитивний результат Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проекту	За статистичними даними
<i>Поводження з відходами</i>									

№	Заходи моніторингу	Одиниця виміру	Роки				Оцінка 2027/ 2024	Показник оцінки	Примітка
			До реалізації	Реалізація					
			2024	2025	2026	2027			
2	К-сть створених пунктів роздільного збору	од.	1				> 1	Позитивний результат	За статистичними даними
							= 1	Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	
							< 1	Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проекту	
<i>Якість поверхневих вод</i>									
3	К-сть випадків перевищення нормативів* якості води у річці Сейм	од.	-				> 1	Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Проекту	За результатами спостережень РОВР у Сумській області
							= 1	Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	
							< 1	Позитивний результат	

*Гігієнічні нормативи якості води водних об'єктів для задоволення питних, господарсько-побутових та інших потреб населення, затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я від 02.05.2022 № 721.

Замовник СЕО здійснюватиме моніторинг наслідків виконання ДДП шляхом збору та аналізу інформації/статистичних даних від суб'єктів господарювання (що провадять свою діяльність на території Буринської ТГ), Головного управління статистики в Сумській області та Регіонального офісу водних ресурсів у Сумській області, тощо.

10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Даний розділ не розглядається. Виявлені у документі державного планування завдання виконання яких може передбачати діяльність, що відповідно до законодавства підлягає оцінці впливу на довкілля, не потребує здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля.

11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ

Стратегія розвитку Буринської міської територіальної громади на 2026-2027 роки враховує спільні інтереси та бачення поступального розвитку громади та зорієнтована на забезпечення економічного розвитку громади і покращення рівня життя її жителів.

Стратегічне бачення розвитку Буринської міської територіальної громади буде досягатись завдяки реалізації трьох стратегічних цілей:

1. Відновлена та розвинена громада
2. Комфортна, безпечна та екологічна громада
3. Громада з розвинутим людським капіталом

Розроблення і досягнення цілей формує основу для управління громадою та дозволяє пов'язати Стратегію з бюджетним плануванням. Кожна стратегічна ціль включає оперативні цілі. Оперативні цілі, в свою чергу, деталізовані у завданнях.

План заходів з реалізації Стратегії розвитку Буринської міської територіальної громади на 2026-2027 роки складається із організаційних заходів і проєктів місцевого (регіонального) розвитку, місцевих програм розвитку, відповідно до завдань, основою для яких є стратегічні та оперативні цілі, визначені Стратегією

Стратегія та План заходів розроблено відповідно до законів України «Про засади державної регіональної політики», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про стратегічну екологічну оцінку», а також з врахуванням Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад, затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 № 265.

SWOT-аналіз слабких та сильних сторін проєкту документу державного планування відносно впливу на довкілля виявив більше можливостей, ніж загроз. Реалізація завдань Стратегії та Плану заходів дозволить скоротити кількість проблемних питань, тим самим покращити економічні та соціальні умови проживання населення району.

Аналіз ймовірного впливу реалізації документа державного планування на клімат вказує на те, що реалізація ДДП має помірний вплив на зміну клімату. Заходи проєкту ДДП направлені на пом'якшення негативного впливу на клімат.

У рамках підготовки звіту про СЕО проаналізовано відповідність мети діяльності проєкту ДДП національним екологічним цілям викладених у Законі України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року».

У розділах 3 та 6 представлений опис ймовірних наслідків впливу від реалізації завдань проєкту ДДП на короткостроковий та довгостроковий період.

Заходи з запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування будуть вживатися в межах повноважень місцевих державних адміністрацій в галузі використання та охорони земель, природних ресурсів і охорони довкілля, визначених статтею 21 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» та представлені в розділі 7 даного Звіту. План заходів на 2025-2027 роки не містить переліку проєктів, з конкретними технічними рішеннями. Однак, реалізація деяких визначених заходів, може відноситись до першої та другої категорії видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля». Більшість визначених Стратегії оперативних цілей направлені на відновлення та розвиток економіки громади.

У розділі 8 представлений аналіз альтернатив до проекту ДДП. Територіальні альтернативи можуть бути розглянуті лише при реалізації конкретних заходів, але дані альтернативи є обмеженими територією області. Нульовою альтернативою є: відмова від затвердження документа державного планування.

Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» замовник у межах компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет, вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення. Звітом СЕО була запропонована програма моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля та представлена в розділі 9 Звіту.

Транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення не очікуються.

12. СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку».
2. Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року».
3. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України №296 від 10.08.2018 року «Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування».
4. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України №260 від 18.07.2019 року «Про внесення змін до Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування».
5. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля».
6. Марушевський Г.Б. Стратегічна екологічна оцінка: методичний посібник./Г.Б. Марушевський. – К.: Проект РЕОП, 2015. – 95 с.
7. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Сумській області у 2023 році. – Суми: Сумська обласна державна адміністрація, Департамент захисту довкілля та природних ресурсів, 2024. – 223 с.
8. Екологічний паспорт Сумської області станом на 01.01.2024 року. – Суми: Сумська обласна державна адміністрація, Департамент захисту довкілля та природних ресурсів, 2022. – 223 с.

Виконавці Звіту про стратегічну екологічну оцінку:

Фізична особа-підприємець

Сергій СИДОРЕНКО